

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

03.10.2016 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Сега

✓ Бизнесът е разочарован от усложняването на данък уикенд

Работодателските организации са доволни от общата данъчна политика на кабинета за 2017 г. по запазване на съществуващите данъци и ставки, но не приемат запазването на статуквото в отделни данъчни закони. Най-голямото разочарование за работодателите е отказът на кабинета да наложи отдавна отлаганата нова методика за сформирание на такса смет на база произведеното количество отпадъци вместо данъчната оценка на имотите.

Работодателите не виждат в пакета от данъчни промени и обещаните административни облекчения около така наречения данък уикенд, който се оказва зле работещ. Това показва проверка на "Сега" за първите реакции по публикуваните от МФ за обществено обсъждане промени в данъчните закони за 2017 г. Пакетът отново съдържа голям брой промени, но съществени изменения на ставки и данъци няма извън обратния завой за акцизите на цигарите.

"Не приемаме за поредна година да се отлага новата методика за такса смет. Кога ще е подходящото време за нея - това е местна такса, която не би следвало да влияе на предстоящия президентски вот", коментира председателят на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев. Текстове, които забраняват таксата да се обвързва с данъчната оценка на имотите, са още от времето на кабинета "Орешарски", но така и не се стига до прилагането им на практика заради очаквано непопулярно увеличение на тежестта върху част от гражданите. Бизнесът не е удовлетворен и от равносметката около наложения с цената на скандали и неуредици нов режим на облагане с ДДС на личното ползване на фирмени активи. От МФ обещаха през 2017 г. за фирмените автомобили да може да се прилага опростен режим, при който компаниите си приспадат само половината ДДС още при покупката, ако автомобилът ще се ползва и за лични цели. Целта е да се избегне ежемесечното връщане на ДДС в бюджета в зависимост от степента на лично ползване.

Промяната още не е получила зелена светлина в Брюксел и отсъства от предложените изменения в закона за ДДС. В него вместо облекчение има поредна промяна в режима, по който ще се смята дължимият данък при смесеното ползване на активи. "Това ще доведе до поредното преработване на декларации и софтуери и затруднения за фирмите, след като и тази година те бяха принудени да работят при много неясни условия", коментираха счетоводители. Все пак бизнесът оценява, че правилата вече ги има в закон, а не само в променени от НАП указания.

ГЛЕДНА ТОЧКА

Работодателските организации са против предложеното разширяване на правомощията на Агенция "Митници" да изземват вещи и книжа при ревизии. В момента това правомощие е дадено в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс само на служители на МВР.

Бургас инфо

✓ Бизнесът иска "трансферни права" върху специалисти и „крепостни студенти“

Студентите- държавна поръчка да са длъжни да останат да работят в страната за определен период от време - между 3 и 5 години, а който замине за чужбина, да възстанови парите, платени от бюджета за издръжката му. Около тази идея се обединяват две от национално представителните работодателски организации – АИКБ и БТПП.

Категорично срещу идеята са студентите, показва проверка на "Сега".

Шефът на АИКБ Васил Велев обясни, че неговата организация е предложила да се разработят нормативно "надеждни гаранции за ангажимент за постъпване за определен период на работа в българската икономика на ученици и студенти, които завършват образованието си с финансиране от държавния бюджет (например - за 5 години)".

Велев предлага фирмите да имат "трансферни права" върху специалистите.

"Не може един инженер, в който е инвестирано колкото и в един футболист, да напусне фирмата, която е инвестирала в него, а "Лудогорец" да има трансферни права върху Моци. Искаме и специалистите да доказват, че няма къде да работят в страната, преди да отидат да работят в чужбина, както ние доказваме за чужди специалисти от трети страни с пазарен тест, че няма български кандидати", каза той.

БТПП също предлагат промени в законодателството, даващи възможност или задължение за специалистите да работят във финансираната ги фирма за определен срок (3-5 г.). От палатата са дори и по-радикални, като искат да има ограничение за започване на работа в друга конкурентна фирма, освен при отказ на тази, която е финансирала обучението.

"Ние сме в параграф 22 - държавата няма как да накара младите хора да работят тук, защото не може да им гарантира място по професията. 60% от завършващите висше образование не работят по специалността си, а половината работят нещо, което изисква средно образование. В същото време има недостиг на кадри в десетки специалности, но заради липсата на кариерно ориентиране и митовите сред хората за хуманитарно и икономическо образование младите се записват само за дипломата, а след това му мислят", коментира експертът на БСК Томчо Томов.

От Министерството на образованието и науката (МОН) смятат, че подобно ограничение е сложно от юридическа гледна точка, а и е съмнително доколко може да е ефективно, при положение че държавата няма как да осигури реализация на всеки завършил висше образование у нас.

Председателят на студентските съвети Яна Вангелова коментира, че ако идеята се наложи в този ѝ вид, ще има голям отпор от колегите ѝ, тъй като подобни забрани са неприложими в европейското свободно пространство.

Важни обществено-икономически и политически теми

Сега

✓ Професионалното образование остава синоним за второ качество

Европейското финансиране трябва да се използва директно за реализиране на реформи, а не за поддържане на статуквото, настоява бизнесът.

Силвия Георгиева

Професионалното обучение у нас е "сираче", казваше бившият просветен министър Тодор Танев. Уж е от семейството на образованието, но просветното министерство от години се държи с него като с мащеха - не му помага нито с визия за развитие, нито със законови уредби или пък със стимули. Затова не е чудно, че от година на година броят на професионалните училища и на учениците в тях се топи. Напоследък се забеляза леко раздвижване, свързано с приемането на поправките в закона за професионалното образование. По стар обичай обаче по-съществените промени бяха оставени за по-нататък. А рискът този вид обучение отново да бъде подминат покрай промените вследствие на новия училищен закон, които МОН подготвя със скоростта на светлината, е напълно реален.

Топи се като сняг

В момента у нас има 377 професионални гимназии и още 108 школа, в които са разкрити паралелки по отделни професии, включително спортни училища и такива към културното министерство. В тях се обучават 120 714 ученици (20%), което значи, че в момента всеки 4-ти ученик учи някаква професия, при положение че преди години учещите в професионални училища бяха почти 1/2 от всички. През последните 5 г. са закрити 16 професионални гимназии, 5 от които са към земеделското министерство. През 2013/2014 г. 318 професионални паралелки са останали празни, година по-късно кандидати е нямало за 348 такива паралелки, а през изминаващата вече учебна година нереализирани са били 332 паралелки (при 1385 утвърдени). За да не загинат съвсем някои важни професии, се сформират паралелки от две професии/специалности. Учудващо, при този спад, за 2016/2017 г. бяха предложени с над 200 повече паралелки по професии - 1624.

Качеството спада

За съжаление професионалните гимназии станаха синоним на училища второ качество. Отдавна битова впечатлението, че по-силните ученици отиват в математически и езикови гимназии, а по-слабите - в професионални гимназии. Причините за влошеното съдържание и качеството на професионалното образование са много - претоварени и небалансирани учебни програми, разнопосочни предмети, твърде обемни материали, побран в малко часове (както е между другото и в другите училища), остарели или пък направо липсващи учебници и методически помагала по специалните предмети, изключително малко на брой часове за практическа подготовка, която е на светлинни години от динамиката в технологичното развитие на предприятията и т.н. и т.н. Съдържанието и изискванията към придобиването на четвърта и пета квалификационна степен по националната квалификационна рамка са недостатъчно приложими в практиката. Бизнесът е недоволен и заради това, че списъкът за професиите за професионално образование и обучение не е актуализиран в достатъчна степен, както и че МОН се бави с приемането на списък за защитените професии.

Минус за този вид образование е, че няма външна система за оценка на качеството му, която да включва обратна връзка от работодателите и от реализираните се в професията млади хора. Няма и рейтинг на професионалните училища. Доброто качество зависи в голяма степен и от преподавателите, а базовата теоретична и практическа подготовка на учителите от

професионалните гимназии е остаряла и неактуализирана, липсват познания за нови техники и технологии, прилагани в съвременните производства. Тенденцията на застаряване и феминизиране на преподавателския състав не подминава и професионалното образование - за 15 г. броят на младите учители (до 34 г.) е намалял от 23% на около 8%, а в следващите 7-10 г. ще се пенсионира над 50% от учителите в професионалните гимназии. Няма и регламент и условия за задължителна периодична квалификация на учителите по специални предмети.

Някой не си е свършил работата

Неотдавна Сметната палата излезе с унищожителни критики към работата на просветното министерство между 2012 и 2014 г. в областта на професионалното образование. Основният извод бе, че дейностите на МОН не осигуряват условия за качествено и ефективно училищно професионално образование. Сред констатациите бе и фактът, че професионалните училища приемат ученици, без да има конкретни данни за потребността на трудовия пазар, тъй като липсва единна система за планиране на държавния план-прием. От министерството твърдят, че при утвърждаване на държавния план-прием ведомството задължително се съобразява със становищата на регионалните структури на работодателите, внесени в комисиите по заетостта към областните съвети за развитие, където се съгласува обобщеното предложение за план-приема за цялата област. Очевидно е обаче, че диалогът някъде скърца, при положение че бизнесът не спира да тръби, че кадрите, които готви професионалното образование, са недостатъчно и недобре обучени.

Одитният орган е установил, че през 2014 г. всеки трети ученик от професионално училище не е получил свидетелство за професионална квалификация, което значи, че дадените бюджетни средства се харчат неефективно. Отпадащите от професионалното образование стават все повече (общо 18 хил. отпаднали), липсва действаща система за проследяване на реализацията на учениците, за цели 50 професии няма държавни образователни изисквания за придобиване на квалификация. Регистрирани са още куп слабости в работата на МОН - липсва система за оценяване на качеството на професионалното образование, не са осигурени достатъчно средства и добро сътрудничество с работодателите за модернизиране на материалната база, проведени са незначителен брой обучения на учителите, няма вътрешни правила за разработване на учебните планове и програми, съдържанието на темите по учебните предмети за курса на обучение се формира от автори без предварително поставени критерии за избор и т.н.

Какво (да) се прави?

Непосредствено след доклада на Сметната палата МОН отвърна на "удара" със съобщението, че ще сформира работна група, която веднага да започне работа за отстраняване на констатираните проблеми. Какво е свършила групата до момента обаче е неизвестно. От просветното министерство изтъкват приетите в края на тази парламентарната сесия промени в закона за професионалното образование, които въвеждат доста повече практика отпреди. Оттам обаче се застраховат, че поправките са предимно козметични, тъй като синхронизират закона с новия училищен закон, а по-големите новости тепърва предстоят. Министър Меглена Кунева няколко пъти обеща да предложи визия за изцяло нов закон за професионалното образование, съобразен с изискванията на бизнеса. Кога - вероятно, след като поотшуми работата около новия училищен закон, което обаче едва ли ще стане скоро.

А спешните задачи за решаване са много. Няма да е зле МОН да предложи някакви насърчителни мерки за ориентиране на тийнейджърите към "непрестижни", но важни за икономиката професии, както предлагат от Българската стопанска камара в своя позиция. Хубаво би било също да се проучат европейските практики и да се внедрят модели за социално партньорство в ранното ориентиране на децата към професии, характерни за регионалната икономика, както и да се усъвършенстват извънкласните форми на обучение, свързани с различни професии.

Част от другите препоръки на бизнеса са - да се преразгледа стратегията за развитие на професионалното образование, да се създаде обществен съвет към МОН по проблемите на този вид обучение, професионалните гимназии постепенно да преминат към общините (това вече се прави), да се създаде рейтинг на професионалните школи, да се актуализира Списъкът на професиите за професионално образование, да се оптимизират учебните планове и програми, като се увеличат часовете по специалните предмети, втори език и практическа подготовка и т.н. Друго искане е да се въведат стимули и облекчения за работодателите при инвестиции в професионалното образование - въпрос, на който МОН суховато отговаря, че е от компетенциите на други ведомства. Бизнесът настоява и за преразглеждане на системата за финансиране на професионалните гимназии чрез съчетаване на делегираните бюджети с допълнителни критерии като дефицитност, потребност на регионалната икономика от съответната квалификация, качество на обучение и реализация. И това обаче изглежда нереалистично, имайки предвид, че просветното ведомство още няма дори визия за развитието на професионалното образование.

Необяснимо дълго например се бави въвеждането на поднормативната уредба относно "защитените от държавата професии". По този въпрос от МОН казват, че е изготвено проектопостановление на МС за приемане на критерии за определяне на защитените от държавата професии и на условия за допълнителното финансиране на обучението по тях. Новият закон обаче изисквал съгласувателна процедура на проекта. Иначе в наскоро приетите поправки в закона за професионалното образование е записана "защитена специалност от професия", а не "защитена професия", тъй като към дадена професия може да има няколко специалности и само една да бъде определена за защитена. За подобна специалност ще се смята тази, която е "от значение за икономическото развитие на съответната област и за която има доказана потребност от квалифицирани кадри на пазара на труда". Кои ще са тези професии и специалности обаче засега не е ясно.

Процъпалник

Доста неща трябва да се направят и за дуалното обучение, за което не един и двама настояват да има отделен закон - например да се създаде система за регистрация на предприятията и работните места, предоставени за провеждане на дуално обучение, да се създаде национален регистър на договорите за дуално обучение и система за сертифициране на наставници и изобщо да се предостави методическа помощ на гимназиите и предприятията, провеждащи такъв тип

обучение. Тук от МОН обясняват, че пилотното въвеждане на дуално образование през 2015/2016 г. чрез различни проекти - по 7 професии с 10 специалности в 5 професионални гимназии - ще даде възможност за идентифициране на силните и слабите страни на прилагания национален модел за развитие на дуалното образование в България. Дали проблемите вече са анализирани и как ще се промени нормативната база, регламентираща тази нова форма на професионално образование, тепърва ще се види. Не на последно място трябва да се обърне внимание и на квалификацията на учителите в професионалното образование, за което бизнесът вижда шанс в новата оперативна програма "Наука и образование". Но европейското финансиране трябва да се използва директно за реализиране на реформи, а не за поддържане на статуквото. А докато това стане, остава да се надяваме "сирачето" съвсем да не загине.

ДЕФИЦИТ

За 170 професии има недостиг на кадри със средна квалификация. Поради това близо 65% от родния бизнес едва успява да си намери нужните служители. Според данните на работодателската организация професиите, за които все по-трудно се намират хора, са оператори на машини и съоръжения, техници, технолози, механици, монтьори, заварчици, стругари, шофьори, кранисти, готвачи и др. Дефицитът е най-осезателен в добивната, химическата, металургичната, дървопреработващата и хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето, строителството, хотелиерството и др. Регионите пък, които страдат най-много от липса на кадри със средно професионално образование, са Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора, Ямбол и Благоевград.

План-приемът на ученици в професионалните гимназии е неефективен, тъй като не е обвързан с потребностите от квалификации по места. Такава система, която да прогнозира нуждата от различни видове кадри, пък изобщо липсва. Затова оттам призовават приемът да се регулира, за да спре неоправданото увеличаване на паралелки в езиковите гимназии, както и закриването на професионални паралелки с развита материална база и с доказан капацитет за обучение по важни за индустрията професии.

Projectmedia.bg

✓ Проектите за нови научни центрове ще се оценяват от международни експерти

МОН обяви обществената поръчка за избор на оценител.

Проектите за центрове за върхови постижения и центрове за компетентност, които ще кандидатстват за общо финансиране от 350 млн. лв. по оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж", ще бъдат оценявани от международни експерти, съобщава Капитал.

Министерството на образованието и науката (МОН) обяви обществената поръчка за избор на оценител, която е с прогнозна стойност от малко над 2 млн. лв., а оферти могат да се подават до 26 октомври.

Тези нови центрове трябва да повишат качеството на научните изследвания и развитието на иновациите в България.

Идеята на търга е да гарантира, че проектите за научни центрове ще бъдат оценявани и класирани от независими експерти с опит в съответните научни области и без връзка с потенциалните кандидати по тази ос на оперативната програма.

Ключово е изискването всеки от експертите през последните пет години да не е бил и да не е в трудови, служебни и/или договорни отношения, както и да няма съвместни публикации с научните организации или с лица, за които им е известно, че са кандидати, партньори или под каквато и да е форма участват в проект за научен център. Задължително изискване е и отличното владение на английски език.

Екипът на бенефициента трябва да има координатор с минимум пет-годишен опит, свързан с управлението на проекти, както и експертен екип от независими учени с минимум десет години професионален опит в съответната научна област. Проектната и научната експертиза на екипа са критериите с най-голяма тежест при кандидатстването, а след тях са международният опит, географският баланс и управлението на риска. Желанието на МОН е в екипа да присъстват експерти от поне пет различни държави, за да има шанс да приложат опит от успешни практики. Максимална оценка ще получат тези участници, чиито членове имат експертиза, доказана с научни публикации и цитирания в списания с импакт фактор през последните пет години.

Участниците освен това трябва да имат минимален общ оборот през последните две години в размер на 3 млн. лв., като минималният оборот в сферата от обхвата на поръчката през последните две години трябва да е 2 млн. лв. През последните три години участниците трябва да са изпълнили най-малко две услуги с предмет и обем, идентични или сходни с тези на поръчката.

В процедурата може да участват български или чуждестранни физически или юридически лица и техни обединения. Ако са български, обаче, ще трябва да са намерили достатъчен брой международни експерти за екипа си, защото повече точки се печелят, ако има хора с опит от повече представени държави.

Оценителите ще анализират проектните предложения и научния потенциал на кандидатстващите за изграждане на научен център организации, както и на партньорите по проектите. Те ще бъдат членове на оценителни комисии, чиито председатели и секретари ще бъдат служители на Управляващия орган на оперативната програма.

Плановете са програмата да финансира три до четири центъра за върхови постижения и осем до десет центъра за компетентност в четири приоритетни за страната области: мехатроника и чисти технологии, информатика и информационни и комуникационни технологии, индустрия за здравословен живот и биотехнологии и нови технологии в креативните и рекреативните индустрии.

Центровете за върхови постижения трябва да имат дългосрочни програми за развитие на научните изследвания и да докажат добро качество, количество и въздействие на научната си продукция. Центровете за компетентност пък ще имат приложен фокус и важен критерий, за да бъдат финансирани, ще бъде връзката им с бизнеса и ползата от изследванията им за икономиката на страната и на региона, в който се намират.

Труд

✓ Димитър Радев: Очаква се сливане на банки у нас

„Очаква се консолидация – сливане на банките в България, процес, който тече в цяла Европа.“ Това обяви управителят на БНБ Димитър Радев пред БТВ.

Вече има интерес от страна на стратегически инвеститори отвън, преди година той беше нулев, уточни Радев.

По думите му в България не стои на дневен ред въвеждането на отрицателни лихви, което би означавало да плащаме на банката, ако си държим парите на депозит, но не се очаква и покачване на ниските лихвени проценти скоро.

Банковият надзор е в много по-добра кондиция, приключи стрес тестът на банките, отчете Димитър Радев, който е начело на Народната банка от една година.

Всички банки у нас са над регулаторния минимум, припомни Радев. По думите му банковата система у нас е стабилна, а доверието във финансовите институции се възстановява.

Радев обяви, че работи добре с кабинета „Борисов 2“. Относно дълговете на държавата управителят на БНБ коментира, че страната ни е третата с най-нисък дълг спрямо БВП след Естония и Люксембург.

Според него е рано да се говори за влизането на България в Еврозоната. Към момента валтуният борд и левът са стабилни, обяви Радев.

Класа

✓ БНБ прие много ключова наредба

Управителният съвет на Българската народна банка прие Наредба № 12 за Регистъра на банковите сметки и сейфове. С наредбата се определя редът за подаване и получаване на информация от Регистъра на банковите сметки и сейфове, поддържан от БНБ. Регистърът ще осигурява централизирана информация за номерата на банковите сметки, техните титуляри и упълномощените да се разпореждат със сметките лица, както и за лицата, наематели на сейфове в банки и техните пълномощници.

Информация от регистъра ще могат да получават органите и институциите, посочени в чл. 56а, ал. 3 от Закона за кредитните институции, както и физически и юридически лица относно съдържащите се за тях данни в регистъра.

Предвижда се Регистърът на банковите сметки и сейфове да започне да функционира от 1 януари 2017 г.

Капитал

✓ Пловдивският бизнес инвестира в образованието с пилотен проект

Образователно-индустриален борд ще координира и помага за връзката между училищата и компаниите.

Пловдив успя да развие индустрията си, привлече близо 120 компании в "Тракия икономическа зона" и регистрира нарастващ интерес от чуждестранни инвеститори.

Михаил Ванчев

Пловдив ще бъде първият град в България, в който ще работи образователно-индустриален борд. Неговата цел ще е да осигурява адекватни кадри за промишлеността, като съобразява приема и адаптира учебните планове на професионалните гимназии към нуждите на регионалния бизнес. Бордът също така ще подкрепя конкретни партньорства между работодатели и професионални гимназии и ще приема заявки на работодатели за обучение на средни специалисти. Пилотният проект бе обявен с меморандум за сътрудничество "Инвестиции в образованието за бизнеса в Пловдив", който бе подписан в четвъртък в Града под тепетата. Подписи за създаването на образователно-индустриалния борд поставиха министърът на образованието Меглена Кунева, кметът на Пловдив Иван Тотев, управителят на "Тракия икономическа зона" инж. Пламен Панчев и Георги Стоев - управляващ съдружник на организацията "Индъстри уоч". И четирите страни ще имат представители в него. Медиен партньор на този пилотен проект е вестник "Капитал".

Икономическата логика

Икономическата логика на проекта за сътрудничество идва от факта, че Пловдив успя да развие индустрията си в годините след 1999 и през 2016 година е с 5% безработица при 8% средно за Пловдивска област, с привлечени нови 120 компании в "Тракия икономическа зона" и с нарастващ интерес от чуждестранни инвеститори, но при очевиден недостиг на кадри. Проучванията на "Индъстри уоч" показват, че потребностите на града за следващите 2 години ще бъдат от над 1000 инженери и IT специалисти и от над 2000 индустриални специалисти със средно образование. По тази причина градът започна да подбира инвеститорите, на които да оказва подкрепа, като предпочитанията се насочиха към индустрии с по-голяма добавена стойност и по-висока работна заплата.

Сътрудничество с общината

"Общините в България се конкурират в привличането на специалисти, докато нашият подход е да си сътрудничим със съседните ни 9 общини, където могат да бъдат позиционирани нови производства", каза кметът Иван Тотев. Той припомни, че градът не се примирява с демографските проблеми и от 2016 г. по специална програма, финансирана от община Пловдив, привлича за обучение студенти от Украйна. В момента в Пловдив учат 40 000 студенти.

Тотев описа "втората вълна" инвеститори като компании, които не се нуждаят от безработни, на които да дадат ниска работна заплата, а като технологични компании, които търсят кадри, добавящи повече стойност. Според проучване на "Индъстри уоч" Пловдив започва да става притегателен център за млади чуждестранни специалисти, които тук намират шанс за по-високи професионални позиции в мултинационални компании.

Институционална подкрепа

"Убедена съм, че пловдивският модел може да бъде приложен и в други региони на България, но именно тук най-лесно можем да убедим родители и ученици, че си струва да учат в някои от професионалните гимназии, които в България са общо 83" - каза министър Меглена Кунева. Тя обяви и институционалната подкрепа за проекта - в министерството на образованието се създава дирекция "Професионално образование и обучение". По информация от ведомството през 2016 година в страната ще бъдат обучавани нови 23 000 средношколци, 10 000 от които са записани в професионалните гимназии и ще навлязат в бъдещата си кариера с усвоена професия.

✓ Несигурната икономическа среда остава основен проблем за компаниите

Бизнес климатът се подобрява в производството, но се влошава при услугите.

Липсата на подготвени кадри става един от водещите проблеми за бизнеса.

Несигурната икономическа среда остава основен проблем за бизнеса в България. Това показват анкетите на НСИ за бизнес климата в страната през септември, като почти 50% от мениджърите и предприемачите посочват този фактор като водещ. Интересно е, но не и изненадващо, че все по-голяма пречка за оптимизма е недостигът на квалифицирана работна ръка - тя е на трето място след недостатъчното вътрешно търсене. Анкетите на НСИ се правят сред около 4200 компании в страната.

Като най-малки проблеми те посочват недостиг на енергия и материали, с малък дял са и тези с финансови проблеми. Десет процента пък казват, че нямат затруднения и пречки. През септември все пак бизнес климатът в промишлеността, строителството и търговията на дребно се подобрява, но в сферата на услугите се влошава значително, тъй като предприемачите не са сигурни колко устойчив ще е растежът. Така общият показател запазва нивото си от предходния месец, сочат данните на Националния статистически институт. Анкетирания мениджъри не очакват нарастване на цените през следващите три месеца.

Промишленост и строителство нагоре

Съставният показател "бизнес климат в промишлеността" нараства с 1 пункт в сравнение с август. Подобрява се оценката на мениджърите за сегашната производствена активност на компаниите им. Очакванията им са, че тя ще се увеличи през следващите три месеца, а в рамките на половин година напред състоянието на компаниите ще е по-добро.

Бизнес климатът в строителството се подобрява с 1.4 пункта в резултат на оптимистичните оценки на строителните предприемачи за настоящото бизнес състояние на предприятията. По тяхно мнение настоящата строителна активност се подобрява в сравнение с предходния месец, като и прогнозите им за следващите три месеца остават благоприятни.

Най-сериозните затруднения на строителните предприемачи идват от несигурната икономическа среда, следвана от конкуренцията в бранша и финансовите проблеми. В търговията на дребно бизнес климатът се покачва с 0.6 пункта в сравнение с август заради подобрението в сегашното състояние на предприятията. Прогнозите им за обема на продажбите и поръчките към доставчиците през следващите три месеца обаче са по-резервирани.

Основните фактори, ограничаващи развитието на бизнеса, остават конкуренцията в бранша, недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда, като анкетата регистрира засилване на негативното влияние на втория фактор.

Притеснения в услугите

В услугите спадът на показателя е с 3.6 пункта в резултат на изместване на оценките и очакванията на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията от "по-добро" към запазване на "същото". Търсенето на услуги нараства, но у мениджърите няма увереност, че това ще продължи до края на годината.

През последния месец се отчита засилване на неблагоприятното въздействие на фактора "несигурна икономическа среда", който измества на второ място затрудненията, свързани с конкуренцията в бранша.

Още по темата

България става малко по-конкурентна

Корупцията и липсата на адекватно обучени кадри са сред основните проблеми на бизнеса в страната според доклада на Световния икономически форум

Бизнес климатът в Германия е на най-високо равнище от 2 години

Производственият сектор дава най-висока оценка, най-голямо подобрение отчита строителството

[Дума](#)

✓ Влошава се бизнес климатът в услугите

В сектора на услугите през този месец има влошаване на бизнес климата, става ясно от данните на НСИ за септември. Като цяло през този месец общият показател на бизнес климата запазва нивото си от предходния месец. Отчита се подобрение на показателя в промишлеността, строителството и търговията на дребно.

През септември показателят бизнес климат в сектора на услугите намалява с 3,6 пункта. Отчита се засилване на неблагоприятното въздействие на фактора "несигурна икономическа среда", който измества на второ място затрудненията, свързани с конкуренцията в бранша. Очакванията за продажните цени в сектора са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

В промишлеността показателят нараства с 1 пункт в сравнение с август, което се дължи на по-благоприятните очаквания на промишлените предприемачи за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. За продажните цени в промишлеността очакванията са те да останат без промяна през следващите три месеца.

В строителството показателят се увеличава с 1,4 пункта в резултат на оптимистичните оценки на строителните предприемачи за настоящото бизнес състояние на предприятията. Очакванията и тук са за запазване на цените през следващите три месеца.

В търговията на дребно показателят се покачва с 0,6 пункта в сравнение с август, което се дължи на подобрените оценки на търговците на дребно за настоящото бизнес състояние на предприятията. Прогнозите им за обема на продажбите и поръчките към доставчиците през следващите три месеца обаче са по-резервирани. Основните фактори, ограничаващи развитието на бизнеса, остават конкуренцията в бранша, недостатъчното търсене и несигурната икономическа среда, като анкетата регистрира засилване на негативното влияние на втория фактор. Относно продажните цени очакванията на търговците са те да останат без промяна през следващите три месеца.

[Инвестор.БГ](#)

✓ Финансовите инструменти бавно намират място в семейния бюджет на българите

Консерватизмът и липсата на достатъчно добра финансова култура все още пречат на българите да повишат стандарта си на живот.

В България инвестирането има много ниска познаваемост като начин за запазване на стойността на спестяванията и увеличаването им в дългосрочен период. Въпреки това според финансистите постепенно финансовите инструменти заемат истинските си места. Според тях е важно да се разбере, че висока доходност носят не депозитите, а инвестицията в пазари и в застрахователни продукти.

"След като доходността по депозитите вече е на нормални пазарни нива, време е да се замислим как да инвестираме спестяванията си така, че след време те да са се увеличили. Световно признатата практика в това отношение е "Не слагай всички яйца в една кошница", или с други думи, разпреди равномерно спестяванията си между депозити, инвестиция във взаимни и пенсионни фондове и в застрахователни продукти", казва Явор Ачев, представител за България на Pioneer Investments, управляващото дружество на "УниКредит".

Според него в последните месеци са налице всички условия да се събуди интересът към инвестиране във финансови инструменти като акции, облигации или участие във взаимни фондове, инвестиращи на борсата.

Но тук изникват две пречки пред средностатистическия българин – той е консервативен и без достатъчно добра финансова култура.

"Характерно за българина е да бъде консервативен по отношение на поемането на рискове. Затова въпреки приближаването до нулеви лихвени нива голям дял от спестяванията ще останат в депозити", коментира за Investor.bg Николай Павлов, консултант "Финансови услуги", ЕЛАНА Фонд Мениджмънт.

Не по-маловажна е финансовата култура, която е изключително важно условие за това богатството на населението да расте наред с ръста на доходите му.

"Българинът не се слави с добра финансова култура, тъй като и исторически погледнато, никъде в образованието му не е наблягано на нея. Традициите също не са на негова страна в това отношение. Липсата на работещ капиталов пазар години наред е основна причина да не е изграден навик в родителите му, който той да следва или пък да се убеди сам в силата на капиталовия пазар като средство за увеличение на благосъстоянието му", коментира от своя страна Георги Георгиев, портфейлен мениджър в "Карол Капитал Мениджмънт".

По думите му най-разпознаваемите активи, в които традиционно българинът насочва спестяванията си, са депозитите и недвижимите имоти.

"Структурата на финансовото ни богатство е много различна от тази на гражданите на развитите икономики. Докато там има почти равно разпределение между депозити, пенсионни фондове и средства, инвестирани на капиталовите пазари, то тук нивото на депозитите е преобладаващо", посочва той.

Според него инвестициите на българите във финансови инструменти като акции например, е на изключително ниско ниво спрямо това в развитите икономики.

Все пак интересът към ползването на взаимни фондове и инвестициите във финансови инструменти постепенно се увеличава в последната година, движен от ниската лихвена доходност.

"Данните на БНБ показват ръст при депозитите на физическите лица, при застраховките живот и при взаимните и пенсионните фондове има също значителен ръст. Смятам, че основният двигател на този процес е повишаването на икономическата активност и свързаното с това увеличаване на благосъстоянието на населението" коментира Ачев.

Данните на УниКредит Булбанк сочат, че ръстът при застраховките живот е над 12% от началото на годината, а при взаимните фондове, управлявани от Pioneer Investments, има над 10% нови инвестиции от физически лица. По данни на Ачев ръст се наблюдава също и при активите на пенсионните фондове от близо 12% на годишна база.

Но поради липсата на финансови познания за това как работят парите Николай Павлов очаква темпът на ръст да продължи да бъде плавен.

"Разбира се, винаги съществува възможността за повторение на 2007 г., когато мълвата за висока доходност на фондовия пазар предизвика бум на инвестиции", не изключва консултантът.

Статистиката показва още, че през последните години разполагаемото богатство на домакинствата расте, като те спестяват значителна част от текущия си доход, който също бележи ръст от своя страна.

Портфолио мениджърът на "Карол" Георги Георгиев забелязва и друга тенденция - удължаване на инвестиционния хоризонт на домакинствата. "Това е положително, тъй като с наличието на ниските лихвени нива по депозитите и все по-дългия инвестиционен хоризонт пред себе си, постепенно и българинът ще разпознае като своя алтернатива инвестициите на капиталовите пазари - не само като защита от инфлация, но и като генериране на допълнителна доходност", обясни той. Според него именно в дългосрочен план капиталовите пазари и особено инвестициите в акции са показали, че са изключително успешен актив и могат да повишат значително финансовото богатство на домакинствата.

Въпреки това той не вижда възможност целият този процес да настъпи мигновено. "Ще е необходимо време. Но едно е сигурно. Колкото по-интензивно тече финансовото огромяване на населението, толкова по-бързо ще нараства и неговото богатство".

Разбира се, икономистите не допускат инвестициите в пазара да изпреварят банковите спестявания.

"Да видим по-голям дял инвестиции, отколкото вложения в банкови депозити, не е възможно", коментира Павлов. Той определи като "нормална практика един дял от спестяванията да бъде оставен на гарантирани депозити, а определена част, която би вложил за дълъг период и иска да постигне по-висока доходност, да инвестира във взаимни фондове или в акции и други инструменти.

По думите му данните за ръста на активите на взаимните фондове ясно показват, че все повече хора търсят тези инвестиционни продукти като алтернатива за спестяванията си.

"Само в българските фондове за първо полугодие на 2016 г. има 70 млн. лв. нови инвестиции. Темпът на растеж е удвоен в сравнение с предишните години. При нас, в ЕЛАНА Фонд Мениджмънт, се наблюдава същата тенденция. Само за лятото имаме привлечени 3,5 млн. лв. във фондовете", коментира Павлов.

Според него интересът към инвестиции в акции на Българска фондова борса и на световните пазари също расте. "Просто от началото на годината хората започнаха да разбират, че лихвените нива остават ниски. А предвид политиката на централните банки, те ще останат ниски още дълго време", смята той.

В същото време според Георгиев е нормално богатството на домакинствата постепенно да нараства. "Хората постепенно осъзнават, че трябва да отделят средства и за своите старини, за да поддържат стандарта си на живот. Ръстът на доходите от своя страна ще доведе след себе си и търсене на инвестиционни алтернативи", убеден е финансистът.

Тук той отново подчерта недостатъчната финансова култура на българина, която се явява сериозна пречка към това да оптимизира своите спестявания и да увеличи богатството си по-бързо. Като сериозен проблем той определя неразбирането за това как работят капиталовите пазари от страна и на интелигентни хора със стабилни високи доходи.

"Сигурен съм, че с течение на времето и с усилията на цялата инвестиционна общност тази среда може да бъде променена и българският гражданин постепенно да разпознае капиталовия пазар като естествен канал на своите спестявания и като начин да повиши стандарта си на живот", остава оптимист Георгиев.

✓ Печалбата в китайската индустрия се повишава до тригодишен връх

Добрите данни за сигнал за стабилизиране в сектора и за по-добри перспективи за изплащане на дълговете

Печалбите на индустриалните компании в Китай се повишават до тригодишен връх и по този начин сигнализират, че производственият сектор продължава да се стабилизира и има по-добри перспективи за изплащането на дълговете си, съобщава Bloomberg.

Печалбата на индустрията се повишава с 19,5% на годишна база през август до 534,8 млрд. юана (80,2 млрд. долара), сочат данни на Националната статистическа служба. Други данни от август показаха, че новите кредити, индустриалното производство, инвестициите във фиксирани активи се представят по-добре от очакванията.

"Ръстът на индустриалната печалба е задвижван основно от цените на суровините и бума на имотния пазар, което е в унисон с възстановяващите се производствени цени, чието изменение тази година ще бъде положително", коментира Реймънд Йънг, икономист за Китай, Хонконг, Макао и Тайван в австралийската банка ANZ. "По-високите печалби показват, че компаниите са по-способно да изплащат дълговете си", посочва той.

Редица икономисти повишава прогнозите си за БВП на Китай през 2016 г. заради повечето доказателства, че фискалните стимули са подпомогнали възстановяването на икономиката.

"Силният ръст на продажбите, възстановяващите се цени и понижаващите се разходи допринасят за повишението на печалбите", посочват от статистическата служба. Експертите все пак казват, че търсенето в страната и чужбина е все още слабо. "Въпреки че ръстът през август е силен, той до голяма степен се дължи и на ниската база за сравнение от миналата година", казват още от службата.

✓ Видео интервюто за работа: да наемаш хора в ерата на селфито

Все повече големи компании предпочитат първоначалният подбор на кандидати да се извършва от специален софтуер. За онези, които си търсят работа и искат да направят добро първо впечатление, една работеща уеб камера и чиста стая могат да се окажат новото ръкостискане, пише в свой анализ Wall Street Journal.

Все повече компании по света провеждат видео интервюта за работа, за да намалят разходите за набиране на персонал и времето, необходимо за всичко това. Cigna Corp., Goldman Sachs Group и International Business Machines са сред работодателите, които вече карат някои кандидати да влизат в уебсайт и да качват видео отговори на въпроси, вместо да си говорят с човек. Този метод се разви през последните години, след като почти всеки има достъп до лаптоп или смартфон с предна камера, а компаниите твърдят, че това е евтин и добър начин да преминат през стотици кандидати.

Базираната в Солт Лейк Сити, Юта, HireVie, която предоставя софтуер за видео интервюта на Goldman Sachs и 600 други фирми, твърди, че миналата година е провела близо 3 млн. видео интервюта, което е значително повече от 13-те хил., проведени преди пет години.

Повечето програми за видео интервюта изискват кандидатите да кликнат на определен линк или да инсталират приложение. Интервютата започват с надпис от сорта на: "За колко време можете да се справите с проблем", което стои около 30 секунди. След това камерата се включва и кандидатът има между 30 секунди и 5 минути, за да отговори преди следващия въпрос да се появи.

След това екипът, отговарящ за човешките ресурси, гледа видеата и избира обещаващите кандидати, като ги насочва към мениджърите, които трябва да направят избор. Кандидатите, които са се представили добре, обикновено биват поканени

на интервю на място. Но това не означава, че задължително ще си говорят с човек. Варша Паиди, софтуерен инженер, нает в IBM миналата година, е преминала няколко онлайн интервюта и е получила офертата за работа посредством текстово съобщение.

Ускоряването на процеса по наемане позволява на работодателите да разглеждат повече кандидатури отпреди, което дава на компаниите по-голям обхват, посочва Обед Луисан, ръководител човешки ресурси в подразделението Watson на IBM. Кандидатите все пак твърдят, че е необходимо известно време, докато се свикне с водено от компютър интервю. Ейми Хол е от хората, които никога не са се притеснявали по време на интервю за работа, но когато миналата година ѝ се налага да направи видео интервю за друга позиция в Signa-Healthspring, се почувствала некомфортно и неудобно пред камерата. Тя изчакала след края на работното време и използвала компютър в IT отдела. На затворени врати отворила линка към сайта за видео интервюта на Signa.

Според Ейми Хол да гледа видеата си с отговорите на въпросите било "много неудобно" в началото. Тя направила повторни отговори на два от въпросите. Миналия януари получила позицията на старши анализатор на данни.

Видео интервюта значително са намалили разходите за пътувания на екипа на Signa, занимаващ се с подбор. Франк Абът, старши представител на този екип, твърди, че един от неговите колеги харчил по повече от 1 млн. долара годишно, само за да пътува и да се среща с кандидати за работа. Откакто преди четири години започват видео интервюта, разходите на въпросния колега са спаднали под 100 хил. долара.

Компаниите твърдят, че търсят подобни неща във видео интервюта, които им правят впечатление и в традиционните. Екипите по подбор в IBM и Signa оценяват кандидатите на базата на това колко добре комуникират, дали отговарят на всички части на въпроса и дали осъществява контакт с очи.

Според Мери Уилсън, мениджър в Signa, интервюта на Хол се е отличило, защото нейните отговори изглеждали сякаш са насочени към реален човек, а не към камерата.

"Другите обикновено се въртят или гледат настрана, но тя гледа директно в камерата и отговаря на въпросите внимателно и пълно", коментира Уилсън.

HireVue, InterviewStram, WePow и други разработчици, които правят софтуер за видео интервюта, твърдят, че техните програми правят подбора по-честен, защото всички кандидати трябва да отговорят на едни и същи въпроси и няма възможности за отклоняване в незначителни теми.

Същевременно видео интервюта могат да са свързани с известни проблеми, защото мениджърите нямат възможност да зададат последващи въпроси и да задълбаят в определена тема, твърди Керъл Миаскоф, асистент юриконсулт в Equal Employment Opportunity Commission.

Роботизирането на процеса по набиране на персонал отива и крачка напред. Част от клиентите на HireVue разполагат с алгоритъм, който да гледа видео интервюта вместо тях. Използвайки данни за уменията и качествата, които компанията търси от човека за дадена позиция, помага на програмата, наречена HireVue Insights да сканира видеата за вербални и лицеви сигнали, които съвпадат с тях, а след това топ 100 на най-добрите кандидати.

24 часа

✓ Покана

Вестник "24 часа" има удоволствието да Ви покани на бизнес дискусия "Машиностроене" под патронажа на министъра на икономиката Божидар Лукарски. В него ще участват и Зорница Русинова, министър на труда и социалната политика, Диян

Стаматов, зам. министър на образованието както и Мариета Захариева, председател на Държавната агенция за подпомагане на малки и средни предприятия. Дебатът е първият от поредицата форуми на националната кампания на вестника "Новата BG икономика" за подкрепа на българския бизнес.

"Новата BG икономика" е национална кампания на вестник "24 часа" и списание .BG / Иноватор, чиято цел е да насърчи българския бизнес. Кампанията ще търси източниците на растеж за икономиката и възможните стимули за това. Тя включва поредица от бизнес форуми, на които ще бъдат дискутирани проблемите и възможните решения пред 10-те най-перспективни сектора в икономиката. Участници в дискусиите ще бъдат представители на изпълнителната, законодателната и местната власт.

Основни акценти на форум "Машиностроене":

- на какво се дължи увеличеният износ на BG машиностроителна продукция
- какво доведе у нас толкова много фирми за производство на авточасти
- как да се реши големият проблем с кадрите
- как малките предприятия могат да станат подизпълнители на големите
- какви са причините за ренесанса на военната индустрия
- какво искат водещите производители от правителството

Кога: 4 октомври (вторник), начало – 11:00 часа

Къде: зала "Роял 1", София хотел Балкан

Адрес: София, пл. "Света Неделя" № 5

